

Kadar se otroku močno zatika, je njegovo sporočilo pogosto slabše razumljivo. Če ga ne razumemo, se mu ne bojimo reči: „Oprosti, nisem te razumel“. **Najslabše je, da ugibamo, kaj je mislil reči.**

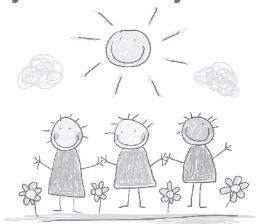
Otroka ne izpostavljamo zahtevnim in neprijetnim govornim situacijam (npr. nastopanje pred drugimi).

Ko se z otrokom pogovarjamo, uporabljajmo besede, ki jih otrok pozna, izražajmo se v enostavnih stavkih, v lahkotnem in sproščenem tempu. Postavljajmo mu enostavna vprašanja, ki ne zahtevajo kompleksnega odgovora (npr. „Z dedkom si bil v živalskem vrtu, kaj vse si videl?“ Namesto tega raje vprašamo: „Stal si z dedkom v živalskem vrtu?“. Ko dobimo odgovor, ki je lahko tudi le pritrdjevanje z gibom glave, nadaljujemo: „Je bila tam medvedja družina?“).

Trudimo se, da imamo doma umirjeno, sproščeno ozračje. Ko nekdo govori, drugi poslušajmo in ga ne prekinjajmo.

Jecljanje ne sme biti izgovor, da ima otrok monopol pri razgovoru in lahko prekinja druge, ko govorijo.

Otroci potrebujejo topel dom in veliko ljubezni. **Pomembno je, da so starši pri vzgoji usklajeni in otroku postavljajo realne zahteve, ki morajo biti utemeljene.**

Kam po pomoč?

Logoped je strokovnjak, ki se ukvarja s preventivo, detekcijo, diagnostiko in rehabilitacijo govornih motenj ter motenj komunikacije. Ena izmed njih je jecljanje.

Logopedi delamo v vseh enotah Zdravstvenega doma Ljubljana. **Za obravnavo se morate predhodno naročiti po telefonu ali osebno; potrebujete tudi napotnico oziroma delovni nalog, ki ga napiše otrokov izbrani zdravnik.**

Več informacij je na voljo na internetni strani Zdravstvenega doma Ljubljana www.zd-lj.si.

ZA OTROKA SI VZEMIMO VELIKO ČASA. VZPODBUJAJMO NJEGOVO SAMOZAVEST IN OPTIMIZEM, ZAUPAJMO MU, DA BO LAHKO ZRASEL V ZADOVOLNEGA IN SREČNEGA ČLOVEKA. SPREJMIMO GA TAKŠNEGA KOT JE!

Avtorice:
Danila Bijelić, spec. klin.logopedije,
Maja Kovačič, dipl. def. logopedinja,
Uršula Pintar, prof. def. logopedinja,
Petra Vrtačnik, prof. def. logopedinja
Zdravstveni dom Ljubljana, oktober 2009

ZDL

ZDL Community Health Centre Ljubljana
Zdravstveni dom Ljubljana
Metelkova ulica 9, 1000 Ljubljana

**Moj otrok je začel jecljati!
Kaj naj storim?**

Jecljanje je motnja govora, pri kateri je normalen tok govora prekinjen. Stara je toliko kot človeški govor, pojavlja se v vseh delih sveta in v vseh jezikih. Pogostejša je pri moških kot pri ženskah. Če se jecljanje pojavi v otroštvu, pogosto pride do spontanega izboljšanja. Le en odstotek odraslih jeclja.

V intenzivnem govornem razvoju med drugim in petim letom, se razvijajo osnovne jezikovne strukture. Otrok razume in uporablja vse več besed, vedno bolj obvladuje jezik in njegove zakonitosti.

Otroci so neprestano v situacijah, ko nekatere besede, stavke, pomenske zveze, v svojem govoru uporabijo prvič, kar ni enostavno. V teh samostojnih jezikovnih konstrukcijah mora otrok uskladiti veliko elementov govora, ki morajo odgovarjati zamisli, a se morajo tudi po obliki približati jezikovnim zahtevam materne jezika. Uporaba abstraktnih in zapletenih govornih oblik ni lahka, **zato se pojavljajo razne oblike ne-tekočega govora.**

V tem zgodnjem obdobju govorno-jezikovnega razvoja je povsem normalno pojavljanje manjših zastojev v govoru, ponavljanje posameznih zlogov in besed ter druge zadrege, kot na primer zavlačevanje govora in podobno. To opazimo pri vseh otrocih, saj gre za normalno pot razvoja komunikacijskega procesa, ki se s stabilizacijo govorno-jezikovne funkcije umiri in **ne-tekoč govor izgine sam po sebi.**

Ko starši opazijo, da njihov otrok jeclja oz. ne-tekoče govori, so prestrašeni, zmedeni in ne vedo, kaj naj naredijo. Pogosto dobivajo zelo različne nasvete članov družine, prijateljev, profesionalcev. Vse to starše vznemirja, počutijo se nemočne, na nek način ranjene.

Raziskave so potrdile, da čustvene travme niso vzrok za nastanek jecljanja in prav tako ne preveč ali premalo zaščitniški starši.

Starši ne povzročajo jecljanja.

Razlike med ne-tekočim govorom in jecljanjem

Ne-tekoč govor:

- ponavljanje začetnega zloga (npr. MA-MA-MAMA);
- ponavljanje besed (MAMA-MAMA-MAMA);
- ponavljanje delov stavka (JAZ, JAZ BOM, JAZ BOM);
- ponavljanje celih stavkov (MAMA JE DOMA, MAMA JE DOMA);
- ponavljanja so pravilna in počasna;
- v govoru ni napetosti;
- otrok se težav ne zaveda.

Jecljanje:

- napeta in hitra ponavljanja začetnega glasu (MMMMMAMA) ali zloga v besedi (krč-MA-MA-MA-MAMA);
- vlečenje glasu v besedi zaradi povečane napetosti (A..... VTO, HI..... ŠA);
- otrok spreminja višino in moč glasu;
- dihanje je poudarjeno in napeto, pojavlja se mežikanje, razpiranje ust ali oči, otrok uporablja mašila;
- opazno je napenjanje mišic vratu in lic;
- otrok se zaveda govornih težav.

Kako ravnati z otrokom, ki jeclja ali ne-tekoče govori?

Poskrbimo, da ima otrok:

- dovolj spanja (10 do 12 ur) in dnevnega počitka; njegov dan naj ne bo prenatrpan z obveznostmi;
- dovolj časa za gibanje, igro in druženje, poskrbite za sprehode v naravo;
- zdravo in urejeno prehrano.

Izogibajmo se opozarjanju, prekinjanju, dopolnjevanju otrokovega govora. Otrok mora imeti možnost, da pove sporočilo, ne da bi ga prekinjali (če otroka popravimo/dopolnimo vedno, ko nekaj pove, bo na ta način kmalu dobil občutek, da on ne zna, ne zmore ničesar povedati dobro).

Otroku ne dajemo navodil kot »govori počasi« ali pa »sprosti se« ali »globoko vdihni« in podobno. Veliko bolj mu bomo pomagali, če bomo **sami upočasnili svoj govor in sprostili vzdušje.** Z otrokom se pogovarjamo brez hitenja, počasi, sproščeno; z uporabo premorov med komentarji, s podaljševanjem tišine (počakajmo 2 do 3 sekunde preden odgovorimo na otrokovo vprašanje ali na njegove komentarje). S tem mu pomagamo pri oblikovanju načina komuniciranja, ki bo bolj enostaven, sproščen in bo zato otrok lažje govoril.

Pazljivo poslušajmo, **kaj** otrok pripoveduje in **ne kako** pripoveduje, poslušajmo **vsebino** in njegove zamisli, ideje.